

Nr 88.

Av herr **von Essen**, om bevarande av Jämtlands roteringskassa
åt provinsen Jämtland.

För underlättande av rustningsbesvärets utgörande inom Jämtland anvisade konung Carl XI vissa statsmedel, vilka, i den mån de ej fingo uppbäras av rusthållarne, blevo sammanförda i en särskild kassa, kallad Jämtlands reservmedelskassa. Vid fastställande den 8 oktober 1851 av nytt knektekontrakt för Jämtland bildades för underlättande av rotehållarnes skyldigheter en ny kassa, benämnd Jämtlands roteringskassa, i vilken reservmedelskassans dåvarande behållning 37,288 R:dr 25 sk. b:co ingick som grundkapital. Från roteringskassan, vilken ställdes under styrelse av en direktion, bestående av landshövdingen i länet samt 4 militära ledamöter och 4 bland rotehållarne valda ombud, skulle utbetalas bl. a. bidrag till uppköp av remont i kasserad nummerhästs ställe och skulle vidare, därest för dylik kasserad häst bidrag uppburits från kassan, direktionen äga låta försälja samma häst å auktion och gottgöra kassan av köpeskillingen för det lämnade bidraget. Förutom omförmälda inkomst av försålda kasserade hästar och kassans egna räntemedel inflöto dessutom till kassan vissa särskilt anslagna augments- och hemmansräntor, intill dess Kungl. Maj:t genom kungörelse den 29 november 1901 i samband med frågan om indelningsverkets upphörande förordnade, att statsanslaget till kassan skulle från och med ingången av 1904 indragas. Sedermera har Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 8 juni 1906 föreskrivit, att som kassan icke längre vore behöfelig för det med densamma ursprungligen avsedda ändamål kassans värdehandlingar, kontanta medel, räkenskaper och övriga tillhörigheter skulle av kassans direktion överlämnas till Konungens befallningshavande i Jämtlands län, ävensom anbefallt samme befallningshavande att övertaga och tillsvidare handhava förvaltningen av kassan, intill dess annorlunda bleve förordnat.

Mot detta Kungl. Maj:ts beslut, som på framställning av kassans direktion vid sammanträde inför Konungens befallningshavande den 22 september 1906 delgavs såväl Jämtlands fältjägarregementes som Norrlands dragonregementes rotehållare, inlade dessa en gensaga under framhållande att kassan fortfarande borde för rotehållarnes räkning och framtida behov förvaltas. Till stöd för denna sin åsikt anförde rotehållarne bl. a. följande: Enligt § 5 i det av Kungl. Maj:t den 30 december 1864 fastställda reglemente hade rotehållarne ägt att själva bestämma beloppen av de från kassan utgående roterings- och remonteringsbidragen, utan annan inskränkning än att kassans år 1862 till 87,848 riksdaler 69 öre uppgående grundfond icke finge minskas. Såsom en följd därav hade i reglementet stadgats, att, därest kassans tillgångar något år ej skulle varit tillräckliga för bidragens utbetalande, bristen skulle fyllas genom tillskott av de roteringsskyldige. Oaktat roteringsbesväret vilat ganska tungt på Jämtlands rotehållare, hade desse dock städse låtit sig angeläget vara att ej bestämma de årliga roteringsbidragen till högre belopp, än att besparingar skulle finnas att tillgå i kassan för den händelse roteringsbördan skulle än ytterligare ökas genom krig. Under sådana förhållanden ansågo rotehållarne rättvisa och billighet kräva, att de belopp, som alltsedan 1862 blivit hopsparade i kassan, icke skulle föras ur provinsen utan komma densamma tillgodo för främjande av, vare sig det med kassan ursprungligen avsedda ändamål eller någon därmed i nära sammanhang stående uppgift. Ty ehuru genom kungl. kungörelsen den 29 november 1901 rotarne blivit befriade från de av roteringsbesväret sig härledande förpliktelserna, läte det väl tänka sig, att inom en ej alltför avlägsen framtid förändrade förhållanden kunde i en eller annan form påkalla roteringsens återinförande, och ansågo rotehållarne därför att kassan fortfarande borde bevaras.

Beträffande kassan, vars tillgångar vid 1917 års utgång uppgingo till c:a 228,000 kronor, har någon åtgärd därefter ej träffats, förrän då Kungl. Maj:t den 13 december 1918 i skrivelse till Konungens befallningshavande i Jämtlands län — med förmälan att beslut framdeles skulle meddelas rörande den framtida förvaltningen och dispositionen av kassan — förordnat, att hädanefter till kassan inflytande medel skulle i den ordning arméförvaltningens civila departement ägde bestämma av Konungens befallningshavande inlevereras till nämnda departement och därstädes särskilt bokföras.

Då genom Kungl. Maj:ts sist omförmälta åtgärd kassan skulle komma att så småningom föras ur Jämtland, men det för provinsen vore ur

flera synpunkter angeläget, att densamma fortfarande finge därstädes förbliva, tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att riksdagen ville för sin del medgiva, att Jämtlands roteringskassa bevaras åt provinsen Jämtland och därstädes förvaltas av en särskild styrelse för tillgodoseende av någon med dess ursprungliga ändamål jämförlig uppgift.

Stockholm den 21 januari 1919.

C. J. v. Essen.
